

JUNGTINĖM TAUTOM ANTRĄJĮ DEŠIMTMEČIŲ PRADEDANT

Jungtinių Tautų pagrindiniai tikslai. – Dešimtmečio žymieji darbai. – Didžioji spraga tautų organizacijoj. – Sovietų Rusijos klastotas argumentavimas. – Maskvos politika prieštarauja Jungtinių Tautų chartai. – Iki šiol nebuvo atsizvelgta į pavergtųjų reikalus. – Molotovas J. T. užgiedojo seną dainą. – Ko laukia pavergtieji iš Jungtinių Tautų

ANTANAS SUDUVIS

JUNGTINIŲ TAUTŲ GIMIMAS

Praėjusią savaitę Jungtinės Tautos paminėjo savo dešimties metų sukaktį. San Francisco miestas, kur prieš dešimt metų gimė Jungtinės Tautos, suvažiuojo tų tautų valstybių atstovai ir čia specialioje sesijoje atšventė pirmąjį dešimtmetį.

Jungtinės Tautos gimė Antaram pasauliniam karui pasibaigus. Dar neišsisklaidžius kovų sukeltiems debesims, 1945 m. birželio mėn. 20 dieną San Francisco mieste daugelio valstybių delegatų iškilmingai buvo pasirašyta Jungtinių Tautų charta.

Toji deklaracija susideda iš kilnių minčių, kurias visas galima suvesti į vieną pagrindinį tautų organizacijos tikslą: apsaugoti žmoniją nuo naujo karo rykštės ir visus nesusi-pračius tarp valstybių spresti taikiu būdu.

Turim prašinti, kad Jungtinėm Tautom laike pirmojo dešimtmečio nekartą pasisekė sulaikyti pradedantį liepsnoti karą ir išvengti kraujo praliejimo. Tiesa, kilęs Korėjos karas, kuriame reikėjo sulaikyti raudonųjų pradėtą agresiją, užsitęsė ilgiau ir jis pareikalavo nemažų aukų. Bet šiam kare atliktas J. T. vaidmuo yra svarbus, nes jis sutrukdė didesniam karui įsilepsnoti.

J. T. turi didelių nuopelnų ir kitais atvejais. Jų pagalba aptvarkyta kruvini ginčai tarp mirtinų priešų, naujos Izraelio valstybės ir arabų kraštų. Didelių pastangų parodyta Indokinijos karui baigti. Paremta ir sušelpa karo pabėgėliai iš komunistų pagrobų kraštų, suteikta pagalba nuo karo nukentėjusių kraštų milijonams vaikų, padėta medžiaginiai atsilikusiems kraštams ir tt.

Sprendamos tarptautinės klausimai ir kivirėsus Jungtinės Tautos sutinka didelių sunkumų. Nėra lengva patenkinti kiekvienos šalies reikalavimus ir sutinkinti skirtingus pasaulius, ypač kada pačiose

Jungtinėse Tautose Sovietų Rusija visada kliudė darniam darbui.

Rusijos užsispyrimu į Jungtinių Tautų seimą iki šiol neįsileidžiama visa eilė nepriklausomų valstybių. Tas nesiderina su Jungtinių Tautų paskirtimi ir kliudo išplėsti jų veiklą. Sovietų Rusija daugely atvejų panaudojo veto teisę tuo sukludydama, naudindę sumanymų įgyvendinimą.

Didžiausia spraga J. T. veikloje, kad jos per ištisą dešimtmetį nerado būdų ir net nebando priversti Sovietų Rusiją, kad ji, kaip agresorė pasitrauktų iš pavergtųjų kraštų. Jungtinės Tautos turėjo su-

daryti sąlygas tų kraštų gyventojams politiniai apsispręsti, kad jie nekludomai būtų galėję pareikšti valią sprendžiant savo krašto likimą.

Sovietų Rusija į Jungtines Tautas atėjo su agresoriaus žyme ir nepasistengė tos nuodėmės nuplauti. Jungtinių Tautų nariai gerai žino Sovietų Rusijos nusikaltimus, nesiderinančius su J. T. chartos mintimis. Tačiau per dešimtmetį Maskva nebuvo priversta atitaisyti savo kaltės.

Kalbant apie suvereninių tautų gražinimą Pabaltijo kraštams, Sovietų Rusija dažnai mėgsta argumentuoti, kad tų kraštų gyventojai savo valią jau yra pareiškę 1940 m. išrinkdami atstovus, kurie pasisakė už prisijungimą prie Sovietų Rusijos. Tačiau Maskva tyli kokiose aplinkybėse įvyko "balsoavimai". Pirmoje eilėje Sovietų Rusija tuos kraštus okupavo, įvesdama į juos savo armiją ir Lietuvos gyventojai svetimos kariuomenės spaudžiami buvo priversti dalyvauti "rinkimų" komedijoje, kurią suplanavo Maskva. Todėl tokie "rinkimai" negali būti laikomi gyventojų valios pareiškimu arba jų politinio apsisprendimo aktu.

Jungtinių Tautų charta mini žmogaus asmenybės garbingumą, vertingumą, kalba apie žmogaus teises, mažųjų ir didžiųjų tautų teisių lygumą. Bet Jungtinių Tautų narys, Sovietų Rusija, yra paneigusi bet kurias žmogaus teises ir milijonus žmonių kankina koncentracijos stovyklose, kur vergų darbais juos naikina.

Todėl minint Jungtinių Tautų dešimtmetį pavergtųjų kraštų gyventojams sunku džiaugtis tarptautinės organizacijos darbais, nes ji nerado priemonių ir nesugebėjo priversti savo narį, Sovietų Rusiją, atitaisyti skriaudas pavergtiesiems ir savo politiką derinti pagal J. T. chartos dėsnius.

Netenka nei laukti, kad Sovietų Rusija pasuktų teisingu keliu ir laikytųsi tarptautinių įsipareigojimų. Štai Jungtinių Tautų sukaktuvinėje sesijoje

Molotovas vėl prašneko senu balsu.

Savo kalboje iškeldamas Sovietų Rusijos "taikingus" norus, Molotovas tuoj pasiskubino už esamą politinį įtempimą kaltę primesti kitiems. Nėgana to, Molotovas padiktavo savo reikalavimus, kurie esą būtini "taikai" išlaikyti. Pirmoji vietoj paminėjo, kad reikia Formozą atiduoti raudonajai Kinijai, visuose kraštuose sustabdyti "karo" propagandą, atsakyti tų karo bazių, pasitraukti iš Vokietijos ir kt.

Molotovo kalba rodo, kad

SUSIVIENIJIMO VAJAUS ŽINIOS

Nauji Organizatoriai

SLA centre įsiregistravo ir pradėjo darbą šie nauji organizatoriai:
Jonas Bivainis,
Dr. Antanas Garmus ir
Jonas Sakalauskas, visi S. L. A. 322 kuopos, Chicago, Ill.

Apsirupinkite Vajaus Literatūra

Neseniai SLA išleido knygėlę Kas Yra Susivienijimas Lietuvių Amerikoje. Pirmoji jos laida buvo greitai baigta platinti ir dabar tų knygelių jau atspausdinta papildomai. Kuopų finansų sekretoriai ir organizatoriai yra prašomi greitai pranešti, kiek reikalinga minėtų knygelių vykdantio vajuus reikalams.

Naujų Narių Prirašymas Didėja

SLA centro raštinė pradėjo gauti daugiau naujai įstojančių narių aplikacijų. Taigi su-kaktuvinis vajuus plečiasi kas-kart daugiau įtraukdamas kuopas į aktyvesnį narių prirašymo darbą.

Kuopos Prašomos Pranešti Valdybos Sastatą

Kiekvienais metais išrinkus kuopos valdybą reikia pranešti SLA centrui išrinktų i kuopos viršininkus asmenų pavardes, užpildant nustatytos formos blanką. Tos kuopos, kurios šiais metais dar tokio pranešimo nėra atsiuntusios, yra prašomos artimu laiku tą pranešimą pasiųsti.

Guodėsi SLA Teikiama Parama

Neseniai Mrs. Adelė Krato-wich, gražindama per išdin. K. Gugl SLA centrui dešimties dolerių čekį, kuris buvo pasiųstas M. Rastenienei, kaip pašalpa iš Našlių ir Našlių Fondo, pranešė, kad jos motina M. Rasteniene neseniai mirė ir todėl čekį gražinanti. Kartu laiške rašoma, kad siųstoji pašalpa jos motinai buvo tikra pagunda ir ji kas mėnuo jos laukdavo. Todėl Mrs. A. Krato-wich dėkoja Susivienijimui už pagalbą, kuri palaikydavo jos motinos gerą nuotai-ką ir kartu jai buvo medžiaginė parama.

ALT Telegrama Jungtinių Tautų Sesijai

Minant Jungtinių Tautų įsteigimo dešimtmetį, Amerikos Lietuvių Taryba pasiuntė telegramą sesijos pirmininkui Van Kleffens. Telegramoje sakoma:

Jungtinių Tautų dešimtmečio sukakties proga, Amerikos Lietuvių Taryba linki geriausios sėkmės šiai pasauli-mei organizacijai, kuri įsteigta patikrinti tarptautinę taiką ir saugumą paremtą tarptautinėmis teisėmis ir žmogaus teisių gerbuoju principais.

Tuo pat sykiu Amerikos Lietuvių Taryba jaučia pareigą priminti, kad Sovietų Sąjunga, yra vienas iš Jungtinių Tautų narių steigėjų, yra tuos principus sulaužiusi jėga pa-

grobama Lietuvą, Latviją ir Estiją ir iki šio laiko tebelai-kydama tų kraštų žmones vergijoje, pasižymi žiauriu teroru, civilizuotų laisvių panaikinimu, masinėmis deportacijomis ir ukinė vergija.

Paminėdama šiuos faktus, Amerikos Lietuvių Taryba, kalbėdama vieno milijono lietuvių savo kilmės žmonių vardu, ragina Jungtines Tautas imtis tinkamų žygių sustabdyti Sovietų Sąjungos vyriausybės prieš Lietuvą, Latviją ir Estiją padarytus agresijos aktus ir pasirūpinti gražinti tiems kraštams suverenines teises ir nepriklausomybę, kurios tiems kraštams priklauso.

Kas Darosi už Geležinės Uždangos

Varšuvos Konferencijoj Dalyvavo ir Gedvilas

Vilniaus radijas š. m. gegužės 10 dieną paskelbė žinią, kad tą dieną iš Maskvos į Varšuvą dalyvauti Europos tautų pasitarime laikai ir saugumui Europoje užtikrinti išvyko TS delegacija, o su ja — latvių m. p. Lacis, T. Lie-tuvos Ministrų Tarybos pir-mininkas Gedvilas ir T. Esti-jos — Murisepas. Amerikiečių

Maskva nei nemano atsisakyti savo senos politikos. Ji ir toliau nori likti pagrobtuos kraš-tuose, reikalauja "jos nasrus sotinti naujom aukom ir atidaryti kelią komunizmui plėsti. Tokia Molotovo kalba turi prablaivinti ir tuos, kurie pradėjo tikėti Maskvos naująja politinių nuolaidų linija.

Taigi Jungtinėm Tautom, pabaigus pirmąjį dešimtmetį, liko nuveikti didelių ir sunkių darbai. Milijonai pavergtųjų laukia laisvės, be kurios negali būti nei teisingos taikos. Tik suvaldžiusios agresorių Jungtinės Tautos pajėgs įgyvendinti taiką ir į savo šeimą įjungti viso pasaulio tau-tas. To linkėjim Jungtinėm Tautom, žengiant jom į ant-rąjį dešimtmetį.

žinių agentūros, britų Reuteris ir šveicarų spauda atkreipė dėmesį į tai, jog i konfe-renciją be Rytų satelitų, buvo bolševikų nusigabenti taip pat sovietinių Rusijos, Ukrainos, Gudijos ir Pabaltijo respubli-ku ministerių tarybų pirmi-ninkai. Reuterio pareiškimu, tai buvusi

patį didžioji komunistinių valdžios ir karinių šefų konfe-rencija pokario metais.

Po Stalino kelonės 1945 m. i Potsdamą dabar TSRS min. pirmininkas pirmą kartą buvo išvykęs iš Sovietų Sąjungos teritorijos. Amerikiečių įta-kingasis dienr. "New York Times" ryšium su konferen-cija pastebėjo, kad šiuo metu tarp Rytų ir Vakarų vyksta dramatiška kova. Bolševikai dabar pasistengė ir formaliai sudaryti vad. "Rytų Nato", arba Rytinio bloko karinę są-jungą, kuri apima 6 mil. So-vietų vadovaujamų karių. Konferencija nieko naujo ne-davė, nes faktiškai Sovietų vykdyta priežiūra ir karinis apjungimas egzistavo jau ir anksčiau. Sovietai kiek galė-dami propaguoja "taikią ko-egzistenciją", tačiau tai tėra tik laikinis sugyvenimas, ku-taio metu Sovietai kaip bej-manydami stengsis suardyti Vakarų santarvę ir trukdyti

ATSKIRAS NARYS IR VISAS SUSIVIENIJIMAS

NUO SUSIVIENIJIMO įsikurimo dienos praėjo septyni dešimtmečiai, kurie pagrindinai pakeitė visos Lietuvos ir šio krašto lietuvių gyvenimą. Per tuos laikus kurėsi naujos organizacijos. Negailėstingas laikas ardan-čiai veikė ir grovė lietuvių patriotų pastan-gas. Bet tas milžiniškas darbas, kuris buvo įdėtas į Susivienijimą ir šiandien nenustojo savo didžiosios reikšmės.

Mes patys ir visi objektyvus Susivienijimo atliktų darbų vertintojai priversti pripa-zinti Susivienijimo pirmąjį vaidmenį lietuvių gyvenime.

KIEKVIENAS NARYS — SVARBUS SUSIVIENIJIMUI

Kada mes kalbame apie Susivienijimą, mes visados turime prieš savo akis narių vi-sumą, visą organizaciją. Betgi vienas pats šios organizacijos narys taip pat svarbus ir reikšmingas organizacinio kuno gyvenime, nes jis visur ir visados atstovauja savo aplin-koje organizaciją. Taigi, kiekvienas atskirai SLA narys nejučiomis atlieka savo organi-zacijai neapskaičiuojamai svarbius patarnavi-mus, kai jis tiksliai informuoja aplinką apie SLA darbus ir kai jis Susivienijimo vardu veikia lietuvių tarpe.

KIEKVIENAS SLA NARYS TIKI SAVO ORGANIZACIJOS SVARBA

Buvo laikas, kada mes patys padarėme savo gyvenime svarbų sprendimą ir tapome Susivienijimo nariais. Neabejotina, kad šį žingsnį darėme po to, kai visi nuosirdžiai įsitikinome savo organizacijos svarba ir nau-dingumu mūsų lietuviškame gyvenime. Tokiu būdu kiekvienas musų tikėdami Susivienijimo reikšme, šį įsitikinimą skleidžiame aplinki-nių lietuvių tarpe. Ir tai yra mūsų nuo pimos dienos buvimo Susivienijime pareiga.

Susivienijimo jėga kaip tik glūdi kiekvie-no nario giliai sąmoningoje veikloje ir mokė-jime atstovauti savo organizaciją lietuviško-je visuomenėje.

SUSIVIENIJIMAS — AMERIKOS GYVENIMO DALIS

Gražiai yra pasakyta — Susivienijimas — Amerikos gyvenimo dalis. Nes lietuvių patriotai kurdami Susivienijimą priėmė visus kilniusios Amerikos demokratijos pagrindi-nius dėsnius.

Minties, sąžinės ir įsitikinimų laisvė, o taip pat svetimos nuomonės gerbimas bei to-lerantingumas tai pagrindai, kurie sudarė Su-sivienijimo patrauklumą. Jau pirmieji mūsų ateiviai giliai atjautė laisvės svarbą kaip as-meniniam gyvenime, taip pat ir tautos kury-binėje veikloje. Todėl šie kilūs ir gražūs principai buvo įrašyti į Susivienijimo pagrin-

dinius įstatus. Kiekvienas lietuvis iš pries-paudos čia atkeliavęs laisvai atsikvėpdavo ir nuo širdies vertino šios šalies demokratinius laimėjimus. Susivienijime lietuvis ateivis rasdavo tas pačias nuotakas ir tuos pačius principus, kuriais paremtas visas šios šalies gyvenimas. Čia ir yra Susivienijimo didelio pasisekimo tikra paslaptis.

SLA VARDU VEIKDAMI SULAUKSIME PRITARIMO.

Susivienijimo narys savo organizacijos vardu veikdamas gali but tikras, kad visados ir visur sutiks pritarimą ir jo nuomonės mi-nėtų principų ribose reikšiamos lietuvių vi-suomenėje turės pasisekimo.

Mus privalo padirginti veiklai ta mintis, kad mes atstovaujame didžiausią lietuvių or-ganizaciją. Jos ištisa armija narių su šeimomis gyvena visose lietuvių kolonijose ir priklauso įvairiems lietuvių sluoksniams. Pradedant eiliniu darbo žmogumi ir baigiant in-telektualų — visi lietuviai priklauso Susivie-nijimui, jeigu tik jų krutinėje neužgesę pa-triotiniai jausmai ir Tėvynės meilė. Šitoji lietuvių patriotų armija jeigu veiks visad vieningai ir turėdama vienokius tikslus, tai mil-žiniška lietuvių gyvenime jėga. Mokėkime tą didžiulę jėgą panaudoti lietuviybės naudai.

KODEL YPATINGAI SVABUS SLA 70 METŲ JUBILIEJINIS VAJUS.

Kiekvieno atskiro SLA nario pareigin-gumas turi padidėti vajuus metu. Jeigu lie-tuvių kolonijose plačiai pasisklidusi SLA na-rių armija sugebės gražiai ir tiksliai parengti šiam vajui dirvą, tai mūsų organizatorių dar-bas neabejotinai bus sėkmingas.

O šio vajuus svarba turi būti kiekvienam atskiram SLA nariui gerai suprantama. Mes gyvename sunkiausius mūsų tautai laikus. Todėl ypatingai dabar svarbus lietuviškų or-ganizacijų stiprumas. Mums taip pat reikia papildyti gyvenimo padaromus SLA nuosto-lius. Svarbu gauti naujų energingų narių valdyboms kuopose papildyti. Musų būtina pareiga pritraukti prie lietuviško darbo kiek galima daugiau lietuvių, kad juos galėtume apsaugoti nuo atšalimo lietuviųbei. Štai ko-dėl šis vajuus ypatingai svarbus ir reikšmin-gas. Todėl kiekvienas atskiras narys, šias kilnias idėjas turėdamas prieš akis, privalo laikyti savo šventa pareiga visomis išgalėmis stiprinti ir ugdyti savo garbingą organizaci-ją ir padėti vajuus darbe.

Vienas kitą paraginkime veikti sutartinai ir drausmingai. Išnaudokime kiekvieną pro-gą skelbti apie Susivienijimo teikiamas nau-das. Mes privalome šį vajų padaryti pavyzdin-gu.

P. Trv.

atsistatyti Vokietijai. Siulyda-mi atitraukti iš Vokietijos okupacines pajėgas, Sovietai iš tikro pasitrauktų tik 50 km. nuo Berlyno, kai tuo tar-pu amerikiečių pajėgos turėtų išsikelti už kelių tukstančių kilometrų.

NYT siulo pirma pašalinti geležinę uždangą.

Iš atsakingų egzilių politikų daug kas stebisi, kad Vaka-ruose taip lengvai patikima bolševikų pažadams ir, tiems padarius šokių tokių nuolai-dų, tartum nežinotų bolševiki-nės praktikos, imama galvoti, jog tikrai kintą bolševikų tik-slai ar jų užsienio politika. Iš tikro tai tėra tik gudrus ma-nevravimas, kad Sovietai gau-tų daugiau laiko ir galėtų dar daugiau sustiprėti, o paskum jie parodyd savo tikrąjį vei-dą, kaip ji yra parodę jau šimtais atvejais.

Pasitarimai Varšuvoje buvo baigti sudarius vad. "Rytų Nato", kuris faktiškai egzis-tavo jau ir anksčiau. Tik Ry-tinei Vokietijai (DDR) palik-ta teisė nusiųsti į jį savo ka-riumieneš, nes galvojama ir bolševikų, kad ji galės buti

sujungta į vieną Vokietijos valstybę. Vyr. vadu paskirtas marš. Konievas, kp. c. k. na-rys, padėjęs likviduoti Beriją ir laikomas vienu iš geriausių Sovietų strategų. Šios karinės Rytų bloko organizacijos bus-tinė bus Maskvoje.

Pavergtųjų Pabaltijo kraštų sovietinių vyriausybių min. pirmininkai konferencijoj e dalyvavo kaip TSRS delega-cijos nariai,

bet ne kaip savarankiški, nors ir dėl akių, satelitinii kraštų atstovai. Ta pačia proga raud. Kinijos min. pirmininko pava-duotojas ir gynybos ministe-ris Peng Teh-huai pareiškė, kad jei kiltų karas, tai 600 mil. kinų kovotų drauge su Sovietų raud. armija. Rytų bloko įsipareigojimai pasi-baigtų, jei, Bulganino pareišk-imu, Europoje būtų sudary-ta kolektyvinio saugumo sis-tema.

Gegužės 7 dieną bolševikai minėjo "radio dieną", nes tą dieną, kaip skelbia, prieš 60 metų "įžymusis rusų fizikas A. S. Popovas pademonstravo savo išradimą — pirmąjį pa-saulyje radio imtuvą". Vil-

niaus radio š. m. gegužės 6 d. pareiškimu.

"vien tik T. Lietuvos miestuo-se ir kaimuose šiuo metu yra apie 200,000 radio taškų ir imtuvų"

Tą pat mėnesį "Tiesa" nu-siskundė laisvuosiuose Vaka-ruose veikiančiais radijais, pažymėdama, kad JAV ir jų satelitų Vak. Europoje radi-jai "šmeižia taikingas tautas, kursto karinę isteriją, nuo-dija darbo žmonių sąmonę ir tt.

ALT PADEKA KUBOS AMBASADORIUI

ALT Vykdomasis Komite-tas pasiuntė padėkos telegramą į San Francisco Kubos ambasadoriui Emilio Nunez-Portundo, kuris Jungtinių Tautų sesijoje pasmerkė So-vietų Sąjungos agresijos poli-tiką, specialiai paminėdamas Sovietų smurto labrus Lietu-voje, Latvijoje ir Estijoje.

Taipgi ALT pasiuntė padė-kos telegramą Filipinų delega-tui gen. Carlos Romulo už tai, kad jis parėmė Kubos amba-sadoriaus pareiškimus.

Tėvynė

The Lithuanian Weekly
PUBLISHED EVERY FRIDAY
By the Lithuanian Alliance
of America

M. LEO VASIL
Editor

DR. M. J. VINIKAS
Manager

YEARLY SUBSCRIPTION RATES
to the United States \$3.00
to Foreign Countries \$4.00

307 West 30-th Street
New York 1, N. Y.
Tel.: LACKAWANNA 4-5529

Susivienijimo kuopų skubus prašymai turi būti pristatomi ne vėliau savaitę prieš laikraščio išleidimą.
Keičiant adresus būtina paduoti zono numerį.

PASIŽVALGIUS

Prezidento kalba San Francisco suvažiavime

Birželio 20 dieną San Francisco, Kalifornijoje, prasidėjo iškilmės Jungtinių Tautų dešimt metų sukakčiai paminėti. Tose iškilmėse kalbėjo prezidentas D. Eisenhoweris. Jis pasakė trumpą, bet turiningą kalbą, aiškiai išdėstė Amerikos nusistatymą dėl taikos ir pareiškė pagėdavimą, kad taika būtų pasiekta.

Prezidentas prisiminė ir apie Keturių Didžiųjų valstybių atstovų konferenciją, kuri įvyks liepos mėnesį Genevoje ir dėl kurios dienotvarkės užsienių reikalų ministrai baigia susitarimą. Pagal Prezidento pareiškimą, konferencijoje bus svarstoma nusiginklavimo klausimas, bet jis nemanoma, kad konferencijoje būtų daug kas padaryta šiuo svarbiu reikalu, tačiau bus dedamos pastangos priėti prie taikos ir kad apsiginklavimas nebūtų reikalingas.

Prisiminęs apie Jungtines Tautas, Prezidentas pareiškė, kad prieš dešimt metų, kada Jungtinės Tautos buvo suorganizuotos, pasaulis manė ir dabar mano, kad įvairių kraštų valdovai daugiau dėmesio kreips į žmonių išsilgimą taikos ir ramaus gyvenimo.

ALT Vykdomojo Komiteto nariai lankėsi sostinėje

Praeitą savaitę Tėvynėje tilpo pranešimas iš Washingtono apie ALT Vykdomojo Komiteto narių žygis sostinėje ir įteiktą memorandumą Valstybės Sekretoriui John Foster Dulles, lankymąsi Valstybės Departamente ir pasitarimą su atsakingais valdžios pareigūnais. Musų supratimu, šis Vykdomojo Komiteto narių lankymasis sostinėje yra svarbus, ypač kad jis padarytas kaip tik tuo laiku, kada ruošiamasi prie Keturių Didžiųjų valstybių konferencijos.

Dėka tarybos narių, kurie stovi Lietuvos laisvinimo darbų priešaky, Valstybės Departamentas laiku ir tinkamai painformuotas apie pavergtas tautas, nes busiančioje konferencijoje mažųjų tautų klausimas gali būti iškeltas. Todėl tarybos narių žygis atliktas laiku ir vertas pagyrimo.

31 milijonas dolerių gynybos reikalams

Praeitą savaitę Senetas vienbalsiai nutarė paskirti gynybos reikalams 31 milijoną dolerių. Oro jėgoms paskirta apie 15 milijonų dolerių, o marinių korpusui 46 milijonai. Prezidentas buvo pasiūpęs sumažinti marinių korpuso jėgas, bet vieno balso dauguma pasiūlymas atmetė.

Tai didelė suma pinigų militariniams reikalams, kuriuos piliečiai turės sumokėti takais, bet kadangi komunisti-

SLA Reikalai ir Veikla

Iš SLA 7-to APSKRIČIO SUVAŽIAVIMO

Pittston, Pa. — Sekmadienį, gegužės 22 dieną Lietuvių Piliečių Klubas Salėje, 91 N. Main St., įvyko SLA 7-to apskrčio pusmetinis suvažiavimas.

Apskričio pirm. M. Kupris atidarė suvažiavimą 2:30 val. po pietų ir paskyrė šias komisijas: Mandatų komisija V. Tamulaitis 115 kuopos. O. Zorskaitė 20 kuopos ir M. Stanislovaitienė 35 kuopos.

Zenklelius prisegti Januškiene, Baneliene, Kuprienė, Naujalienė ir Lumbienė. Maršalkas J. Kraužij ir V. Magdelinską.

Sekretoriaus pagalbininkė Ona Miliauskienė.

Korespondentu A. Ambrozaitį.

Kol mandatų komisija sutvarkė mandatus, pirm. pakvietė pakalbėti centro sekretorių dr. M. J. Viniką, kuris specialiai buvo pakviestas dalyvauti šiame suvažiavime. Jis savo trumpą kalbą pasveikino suvažiavimą ir pasakė, kad dabar ilgai nekalbėsias, nes jam reikės kalbėti laike posėdžio.

Antras kalbėjo svečias, buvęs SLA prez. St. Gegužis iš Mahanoy City, Pa. Jis pasveikino suvažiavimą ir padėkojo 7-to apskrčio komisijai už surengtą Sandaros seimą. Kalbėjo apie Susivienijimą. Pagėdavo, kad jaunuoliai prisidėtų prie senjų veikimo. Ragino visus gauti naujų narių Susivienijimui.

Pakviestas pakalbėti buvęs SLA vice prez. V. Kamarauskas. Jis sakė nekalbėsias, bet padėklausiusis tremtiniams eiles. Gražiai padėklausiusis "Nusiskundimas Lietuvių išstremtyje į Sibirą".

Paskutinis kalbėjo adv. J. R. Verbalis, SLA legalis patarėjas. Jis kalbėjo SLA reikalais.

Mandatų komisija raportavo, kad suvažiavime dalyvauja 48 delegatai iš 15 kuopų. Valdybos 8 nariai, viso dalyvauja 56.

Seka delegatų iššaukimas ir prisegti ženkleliai.

Pirm. M. Kupris skelbia suvažiavimą oficialiai pradėti ir pasako gražią trumpą kalbą.

Sekretorius J. Maceina skaito praėjo suvažiavimo protokolą. Protokolas priimtas vienbalsiai.

Valdybos susirinkimų protokolas irgi priimti.

Valdybos raportai priimti. Išdininkas A. Mockevičius raportavo, kad pinigų išde yra \$1,086.60.

Organizatorius A. Miliauskas nusiskundė, kad negalima gauti naujų narių. Klausė kam prieštastis?

Skaitymas laišku. Vasario 16 rezoliucija buvo pasiūta prezidentui Eisenhoweriui, kongresmanui Flood ir senatoriams Penn. valstijos Duff ir Martin ir Jungtinių Tautų sekretoriui. Sekretorius J. Maceina perskaitė visų prielankius atsakymus.

Laiškai priimti su pagyrimu sekretoriui.

Taipgi skaityti laiškai, kurie buvo pasiūti piknikų parkų savininkams ir amerikų laikraščiams su padėka už skelbimą apskrčio gegužinį.

Sekretorius J. Maceina pranešė kad apskritys šią vasarą turės dvi gegužines. Vieną Sans Souci parke, birželio 3 dieną, ir antrą rugpjūčio 21 dieną Rocki Glen parke. Tiekietai padaryti ir prašoma delegatų, kad pasiimtų ir planus.

nės valstybės ginkluojasi ir ruošiasi karui, tai ir Amerika turi būti prisiruošus, kad reikalui esant, galėtų prieštinkamai sutikti.

Tai didelė suma pinigų militariniams reikalams, kuriuos piliečiai turės sumokėti takais, bet kadangi komunisti-

SLA 7-tas Apskritis Rengia Pikniką

Wilkes Barre, Pa. — Sekmadienį, liepos 3 dieną, Sans Souci parke SLA 7-tas apskritis rengia pikniką-gegužinę. Piknikas įvyks šone parko už amusementų, gražioj pievoj.

Apskričio valdyba kreipia kuopų dėmesį į pikniko tikėtus. Kas metą apskritys duoda kuopoms progos užsidirbti kiek pinigų. Yra padaryti pikniko tikietai ir išsiuntinėti kuopoms pardavimui. Tikietas \$1.00. Kuopos už kiekvieną parduotą tikietą gauna 40c. Apskričiai lieka 60c.

Yra kuopų kurios neįstengia surengti jokio parengimo, o jų išdai tušti. Tad dabar yra proga pasipiginauti. Kitos kuopos iš šios progos pasidaro po kelis dešetus dolerių, tad pasinaudokit šia proga, parduokit kiek galint daugiausia tikietų.

Apskričio valdyba kviečia visus apskrčio narius, bei šiaip geros valios lietuvius atsilankyti į šį pikniką ir sykiu visiems smagiai praleisti laiką.

Binghamtoniečių atvažiuoja didelis busas. Laukiam visų.

SLA 7-to Apskričio Valdyba.

IŠ NEW HAVENO PADANGĖS

Šiuo laiku nesimato jokių aprašymų laikraščiuose, nes visi pavasariniai parengimai jau praėjo. Balandžio 2 dieną buvo SLA 142 kuopos metiniai pietūs, publikos buvo daug, matėsi waterburiečių, keletas ansoniečių ir newbri-tainiečių, kurie sudarė gražią publiką sėdėdami prie papuoštų ir skaniais valgiais apdėtytų stalų. Beje, bučia pamišęs priminti, kad buvo atvykęs tolimo Mansfield Centro buvęs veiklus organizatorius p. V. Alksninis.

Pasivažiavus skaniais valgiais, buvo programa, kuriai vadovavo kuopos pirmininkas J. Pikelis. Jis pakvietė keletą senesnių ir vaiklesnių svečių tarti keletą žodžių, būtent: Tamą Matą, V. Alksnį, J. Radzevičių, Bujanauką, Silką ir kitus, kurių vardų nenu-girdau.

Viskas buvo surengta tvarkingai ir pietus reikia skaityti pavykusiais. Kiek teko nugirsti, tai liks gražaus peleno kuopai, už ką padėka priklauso veiklos kuopos nariams: Ausukaitienei, Žimkieni, Kripaitienei, Labanienei ir kitoms, kurios patarnavo prie stalų ir virtuvėje.

—
Gegužės 15 dieną buvo antras banketas, kurį surengė Amerikos Lietuvių Tautinės Sandaros 10 kuopa, svečių buvo daug, dalyvavo keletas iš Waterburio, Seymour ir Ansonijos, kurie sudarė jaukią publiką, kitaip tariant rinktinę. Kito, pastebėti dr. Devenį su žmona, apskrčio pirmininką Trečoką ir kitus. Šio parengimo suruošimui darbavosi tie patys veikėjai, būtent V. Kripaitis su žmona, A. Žimkus su žmona, V. Šilka su žmona, J. Kazokas, Labanienė, Kazokienė, V. Krankaitis, Kvaratjejus, V. Kietaitienė, Pilvelienė ir kitos, kurių vardų negaminu. Reikia pasakyti, kad visos sandarietės dirbo sunkiai iki viską tinkamai priruošė.

Užbaigimui banketo visi rengėjai ir rengėjos susirinko pirmadienio vakarą užbaigti banketą, kurio pasakmės buvo geros.

—
Balandžio 29 dieną SLA 66

Sveikatos Skyrius

Šį skyrių, pašvęstą Susivienijimo Lietuvių Amerikoje narių sveikatos reikalams, redaguoja DR. S. BIEŽIS, vyriausias SLA daktaras-kvotėjas, bendradarbiaujant SLA Sveikatos Komisijos nariams ir kitiems lietuvių gydytojams bei sveikatos žinovams.

Rašo DR. S. BIEŽIS

POLIO LIGA

Ši liga pirmiau buvo vadinama vaikų paralyžium, nes buvo manyta, kad tik vaikai ją serga. Pastaraisiais laikais ją aiškiau suprat, pasirodė kad ir suaugę žmonės nėra laisvi nuo jos, nors žymiai rečiau ją apsikrečia. Dėl šios priežasties užvadinimas polio, žodis pareinąs iš graikų kalbos ir reiškia — pilkas, pradėta populiariai vartoti. Mokslinis užvadinimas yra — poliomyelitis, ženklinas pilkosios smegenų dalies uždegimą.

Tikrumoje ši liga yra uždegimas nervų šaknų nugarkaulio smegenyse. Šių nervų paskirtis yra valdyti kuno judėjimus, pareinančius iš paties žmogaus valios, kaip tai: kojas ir rankas judinti — eiti, dirbti ir tt. Kartais ši liga paliečia ir tulas galvos smegenų dalis. Ligos palietis nervai esti sukoneveikiami, atseit, tiek sužalojami, kad jie dažnai visiškai nustoja pajėgumo veikti. Dėl šios priežasties ir įvyksta paralyžius, kuris nepagydomas, nes sunaikintų nervų atstatyti neįmanoma. Kokio kuno dalis bus šios ligos paralyžuota išimtinai priklauso į kokią dalį smegenų įsigauna mikrobai. Iš anksto nusakyti dabar nesama galimybių. Tik ligos eigoje paaiškėja, kai kurie raumenys ištyšta ir pagalios visai nustoja veikti, t. y. ligonis nebepajėgia jų valdyti, nes jiems priklauso nervai ligos sunaikinti. Tik retesniais atsitikimais paralyžuoti raumenys šiek tiek atsisaiso.

Polio liga yra uminė, t. y. pasireiškia staigiai. Jos ženklai iš pradžių neaiškūs ir dažnai panašūs į influenzą, taip kad nelengva nustatyti tikrąją diagnozę. Tik vėlesnėje jos eigoje pradeda pasireikšti ženklai aiškiau rodą tikrąją padėtį, ypač kai paralyžius vie-

noje ar kitoje kuno dalyje vyksta. Ją pagamina mikrobai, vadinami virusai, o ne bakterijos, kurie tiek maži, kad paprastu mikroskopu neįmatomi. Dabar žinoma trys polio ligos virusų rūšys, užvadinatos trim pirmosioms atbėcėlės raidėm: A, B ir C. Gal dar esama ir kitokių, bet iki šiol dar nesusiektos.

Polio liga yra sena ir paplitusi po visą pasaulį. Ji dažniausia pasireiškia lokaliai masto epidemijomis, tai vienur, tai kitur pavasario ir visaros laikotarpiais. Jos tikrasai atsitikimų skaičius palyginamai nėra jau taip aukštas ir šiame krašte dar neviršijęs 30,000 ligonių į metus laiko. Tačiau ji yra ir žiauri tuomi, kad trys ketvirtadaliai susirgusiųjų lieka mažiau ar daugiau paralyžuoti visam gyvenimui. Paralyžuotos kuno dalys — rankos ar kojos — sparčiai nuvysta, nebent atitinkamos priemonės vartojama. Tai suleikyti. Iš visų rimčiausia komplikacija, tai kvėpavimo organo suparalyžiavimas.

Sitokie ligoniai seniau staigiai mirdavo dėl tiesioginio uždusimo, netekus pajėgumo kvėpuoti. Tačiau jau keliolika metų turima dirbtinis aparatas, dažniausia vadinamas geležiniais plaučiais, kurie mechanisku būdu kvėpavimą vykina net ilgiems metams, ir tokiu būdu išlaiko ligonį gyvą. Sitokių atsitikimų dabar jau nebeįvyksta. Čia dar reikia pasakyti, kad nekuriais ir tik parinktais atsitikimais chirurginėmis operacijomis galima atstatyti paralyžuotas kuno dalis. Nors šimto nuosimčių rezultatų nepasiekama, bet visgi nekuriami polio ligoniams suteikiama nemenko palengvinimo, ypatingai kojų paralyžiaus atsitikimais.

(Bus daugiau)

kuopa Ansonia, Conn., turėjo metinę vakarienę, kur dalyvavo didelis burys newhavenečių ir aš pats. Minėtos kuopos narės darbavosi taip, kad svečiai būtų patenkinti. Pirminybė priklauso Bujanaukui, Radzevičiui ir visiems gerai žinomi veikėjai poniai Čepinskienei, ir visoms kitoms, kurių vardų nesusizinojau.

Dabar jau visi pradeda kalbėti apie SLA 4-to apskrčio išvažiavimą, kuris įvyks rugpjūčio 7 dieną Linden Parke, Union City, Conn. Visi važiuosime į 4-to apskrčio išvažiavimą, nes bus gana didelis ir skaitlingas svečias.

M. J. V.

Philadelphia, Pa.

SLA 135 KUOPOS

mėnesinis susirinkimas bus nustatytas kuopos patvarkymu šių metų liepos 3 dieną, 2 valandą po pietų, Lietuvių Muzikos Svetainėje, 2715 E. Allegheny Avenue.

Kaip jau nekartą pirmiau, taip ir dabar kartojau, kad priklausančiai prie mūsų kuopos nariai, privalo gauti nors po vieną naują narį kuopai laike dabar einančio 70 metų sukaktuvinio vajeaus. Turime dar visą metų laiko tai padaryti. Gauti nors vieną narį yra nepaprastai lengva, tik reikia turėti noro. Ypačiai kreipiu dėmesį naujai prisirašiusiems naujakuriams ir prašau pasidaruoti savo draugų ir pažįstamų tarpe, kurių pas mus randasi šimtai senesnių, vidutinių ir jauno amžiaus. Sykiu įieškau ir kviečiu naujakurius tapti S. L. A. apmokamais organizatoriais, kuriais gali būti kaip vyrai, taip ir moterys.

Antras reikalas. Senesni nariai, kurie priklauso prie ligoje pašalpos skyriaus, raginu išpildyti Naujas Aplikacijas, jei norite gauti pagerintą ligoje pašalpą. To nepadarius, atsitiks ligai, tokiems pašalpa bus mokama senų patvarkymu kaip iki šiol, kaip organė Tėvynėje apie tai buvo rašoma. Tokių mūsų kuopų na-

rių randasi 26, kuriems reikia pasirupinti savo gerbuvui.

Z. Jankauskas,

Organiz. ir fin. sekr.,
2029 Brandywine Street,
Philadelphia, 30, Pa.

Racine, Wis.

SLA 100 KUOPOS

svarbus susirinkimas yra šaukiamas liepos mėn. 5 dieną, 7 valandą vakare, prie J. Kapočiaus, 1968 Linden Avenue.

Turėsime pirmiausia aptarti ruošiamo pikniko reikalus, kuris įvyks liepos 24 dieną Pierce Woods Parke. Pasitar-sime ir kitais reikalais.

Maloniai kviečiu visus 100 kuopos narius ateiti į susirinkimą.

M. Kasparaitis,

SLA 100 kuopos sekr.

Ansonia, Conn.

SLA 66 KUOPOS

susirinkimas įvyks liepos mėn. 10 dieną, 2:30 valandą po pietų, Lietuvių Bažnytinėje Svetainėje.

Visos narės ir nariai malonėkite dalyvauti susirinkime, nes yra svarbių reikalų ap-svarstymui. Taipgi bus renkami darbininkai dirbti SLA 4-to apskrčio išvažiavime, kuris įvyks rugpjūčio mėn. 7 dieną. Dar kartą kviečiu visus narius dalyvauti susirinkime.

J. Radzevičius,

SLA 66 kuopos sekr.

Cleveland, Ohio

SLA 14 Kuopos Vasaros P O B U V I S

Susivienijimo Lietuvių Amerikoje 14 kuopos šių metų vasaros iškila — pobuvis įvyks liepos 17 dieną, sekmadienį, mūsų kuopos veikėjų, inž. Pijaus J. ir Hypatijos Žiurių sodyboje, 32180 Lake Road, Avon Lake, Ohio.

Pobuvio metu veiks bufetas su gardžiais užkandžiais bei gaivinančiais gėrimais. Pobuvio vieta labai graži, ant ežeri kranto, patogiai pasiekama autobusu — važiuojant Loreno arba Sandusko autobusu

Lake Road, sustojama prie 47-to sustojimo, prie P. J. Žiurio sodybos vartų. Automatinoms pastatyti yra patogioji vieta — kitoj kelio pusėj laisva (be trobesių) sodyba.

Kuopos nariai su savo šeimomis nariais bei artimaisiais maloniai kviečiami šioje iškiloje būtina dalyvauti. Kuopos nariai gali kviesti svečius, kurie kad ir nebudami SLA nariais, pritaria jos veiklai.

V. Brazulius,

SLA 14 kuopos sekr.

Susivienijimo Kuopų ir Apskričių PARENGIMAI

Stamford, Conn. — Susivienijimo 168 kuopos rengiama gegužinė-piknikas įvyks sekmadienį, liepos 3 dieną, gražiam Džombos ukyje. Prasidės pirmą valandą po pietų ir tęsis iki vėlumos. Rengėjai kviečia kuopos narius ir visus vietinius ir apylinkėse gyvenančius lietuvius ir lietuvaites dalyvauti gegužinė ir linksmai praleisti sekmadienio popietį.

—
Susivienijimo Lietuvių Amerikoje ketvirto apskrčio metinė gegužinė-piknikas įvyks sekmadienį, rugpjūčio mėn. 7 dieną, Linden Parke, Union City, Conn. Rengėjai prašo jau dabar pradėti rengtis prie šios tradicinės gegužinės ir joje dalyvauti. Bus šokiai ir įvairi programa dalyvių patenkimui.

—
So. Boston, Mass. — Susivienijimo 308 kuopa rengia pikniką-gegužinę liepos mėn. 3 dieną, Broktono Ramovės parke. Rengėjai prašo visų vietinių ir apylinkėse gyvenančių kuopų narių ir visus lietuvius jau dabar pradėti ruošti, o atėjus liepos 3 dienai važiuoti į Ramovės parką ir linksmai praleisti sekmadienio popietį.

Lietuva Tėvynė Musų

DR. VINCAS KUDIRKA,
Lietuvos himno autorius.

Neperseniai sukako 55 metai, kai Vincas Kudirka parašė Tautišką Giesmę "Lietuva Tėvynė Musų", virtusia mūsų Tautos

Himnu. 1905 metais vasario 6 dieną Lietuvos sostinėje Vilniuje per pirmąjį viešą lietuvių vakarą "Lietuva Tėvynė Musų" buvo pirmą sykį choro sugiedota. Ir nuo to laiko ji buvo giedama per lietuviškus vakarus, koncertus ar šiaip kuriuos parengimus. Ją giedant publika visuomet atsistodavo. Vadinasi, pati tauta, niekieno neraginama, Vincą Kudirkos tautišką Giesmę pasirinko savo himnu.

Vinco Kudirkos sukurtasis Tautos Himnas lietuviams ypač tuo reikšmingas ir brangus, kad jame skelbiamas Lietuvos testamentas savo vaikams. Jame nužymėtos gairės, kuriomis lietuvių tauta privalo eiti, kad ji augtų, stiprėtų ir būtų laisva. Šis Lietuvos testamentas lietuvius įpareigoja būti didvyriškais, semtis iš praeities stiprybės, eiti dorybių takais, dirbti Lietuvos ir žmonių gerovei, lietuvių žingsnius turi šviesa ir tiesa lydėti, jų širdyse degti tėvynės meilė ir dėl Lietuvos tarp lietuvių žydyti vienybę.

Šiandien bolševikų vergiama ir naikinama lietuvių tauta gyvena sunkiausiai ir žiauriausiu laikais. Šiandien Lietuvoje, anot mūsų liaudies dainos, vargai šakoja, vargai lapoja, vargai vareliuos žydi. Ir tai nebe pirmas kartas mūsų tautai. Tačiau, kaip praity, taip ir dabar, lietuvių tauta savo kančią išters ir sulauks šviesių laisvės dienų, nes ji didvyrių žemė.

Apie lietuvių tautos didvyriškus žygius pasakoja žiloji mūsų tautos praeitis, lietuvių tautos didvyriškus žygius liudija mūsų tautos nepriklausomybės kovos, lietuvių tautos partizanų didvyriškus žygius ir dabar skelbia savieji ir svetimieji. Musų tauta, gyvendama tarp didelių kaimynų, visais laikais besikėsinančių ir jos laisvę, tegali išlikti laisva, tik budama didvyriška.

Vincas Kudirka eilėraštyje "Maniešiams" sako, kad Lietuva, kovodama su įnirtusiu priešu, privalo tapti hidra devyn-galve, kuriais, nukirtus galvą, tuoj kelios galvos vieton jos išdygsta. Šiandien Lietuva yra virtus gyvumo hidra, kurios nieks nepajėgs sunaikinti. Lietuvos partizanų didvyriški žygiai ir mirtis — duoda neginčijamą teisę lietuvių tautai būti laisvai. Iš partizanų kapų, lyg žilosios senavės milžinkapių, kelsis laisva Lietuva.

Praeitis visais laikais mūsų tautai davė stiprybės, ir šandien ji didysis jėgų šaltinis mūsų kovai dėl laisvės. Viso pasaulio lietuvių mintys skausmo ir džiaugsmo valandomis krypta į Lietuvą, iš jos semiasi jėgų nelengvai savo treminio daliai tie, kurie į ją negali grįžti.

Lietuvos kančia, kova ir darbas tai kančiai lengvinti visus taurius lietuvius jungia. Vardan tos Lietuvos vienybė žydi. Lietuvių vienybėn jungia tėvynės meilė ir Lietuvos laisvė. Mes esame įvairių pažiūrų ir įsitikinimų, tačiau Lietuvos laisvės byla mus visus jungia.

Šviesos ir tiesos vedini lietuviai sau skynė kelią į 1918 metų vasario 16 dienos

nepriklausomybę. Šviesos ir tiesos žibintais ir šiandien stengiamasi pralaužti geležinę uždangą, kad žudoma lietuvių tauta galėtų grįžti į laisvųjų tautų šeimą ir laisvės gaivinama ugdyti savo žaizdas. Laisvajame pasaulyje gyvenančių lietuvių skleidžiama šviesa ir skelbiama tiesa kasdien primena apie bolševikų žiaurumus Lietuvai, ir šiandien jau laisvasis pasaulis žino, koks bolševizmas baisus žmonijos maras.

Ne tik dabartiniai Lietuvos okupantai, bet ir caristinės Rusijos žandarai Lietuvos himną persekiojo. Ant Vincą Kudirkos kapo paminklo buvo iškalta antroji himno dalis:

**Tegul saulė Lietuvos tamsumus pašalina,
Ir šviesa ir tiesa mus žingsnius telydi,
Tegul meilė Lietuvos dega mūsų širdyse,
Vardan tos Lietuvos vienybė težydi.**

Prieš penkiasdešimt metų, 1904 metų pradžioje Naumiesčio policijos viršininkas Gorelovas įsakė tą himno dalį iš paminklo pašalinti, nes ji esanti priešvalstybiška. Tačiau per šventes ar Naumiesčio kapinėse esančias iškilmes ant Vincą Kudirkos paminklo budavo pakabinama iškirsto himno dalis.

Dar smarkiau Lietuvos himną persekioja dabartiniai Lietuvos okupantai. Jau pirmosios bolševikų okupacijos metu (1940-1941) Lietuvos himnas bolševikų buvo griežtai draudžiamas ir smarkiai baudžiamas. Tačiau lietuviai jį giedojo, ir tukstančiai jų dėl himno giedojimo buvo grūdami į kalėjimus, tremiami į Sibirą.

Ir šiandien okupuotoje ir naikinamoje Lietuvoje himnas slapta giedamas, nes tai Lietuvos testamentas, didvyrių žemės giesmė. Lietuvos himnas garsiai skamba ir visame laisvajame pasaulyje, kur tik lietuviai susirenka prisiminti savo tėvynės ir jos kančių. Lietuvos himnas visus taurius, savo tėvynę mylinčius lietuvius vienią, įpareigoja darbui ir kovai dėl Lietuvos laisvės, ugdo ir stiprina tikėjimą, kad Lietuva bus laisva, nes mūsų žingsnius lydi šviesa ir tiesa. Pagaliau laisvasis pasaulis ir per geležinę uždangą pamatė, kokia žmonijos pabaisa yra komunizmas ir laisvasis pasaulis mums negincija teisės būti laisvais.

VĖLINIŲ NUOTAIKOS

Tamsi rudensio naktis...
Medžiai tyliai meta lapus,
Gėdulingos žvakės dega,
Gėlės suleidžia miglų kvapą.

Gailiai skambina varpai...
Išstančiusius lankyti šaukia,
Gal dar šiandien ar rytoj
Mūsų kiekvieną kapas laukia...

Amžinai sukaustis miegas,
Akys svieto nematys,
Kas gražins prarastas jėgas,
Kas gyvybę atstatys?

Mirtis lygina visus
Kas gyvenime paklydo
Ir anapus jau nebus
Meilės, pykčio ar pavydo.
Sofija Ambrazevičienė.

Lietuvių Veikla Pirmojo Karo Metu

(IŠ VINCO F. JANKAUSKO ATSIMINIMŲ)

Atvykęs Amerikon 1892 metais, tuoju pradėjau rūpintis Lietuvos nepriklausomybe. Pirmiausia stengiausi išmokyti anglų kalbą. Kariuomenėje budamas, vienas sau vaikštinėdamas Northern Pacific geležinkelio, einančių pro Fort Keogh Montanoje ir mėginau išarti gerai tos kalbos žodžius. Ilgas valandas sėdėdavau knygyne ir studijavau šios šalies kalbą. Mane bestuojantį pastebėjo Pastorius Ritteris, pakvietė į savo namus ir pavedė savo knygyną man naudotis, nes vasaros metu visur kitur buvo karšta.

Aš mėgau skaityti apie Pietinės Amerikos respublikų revoliucijas; ir ten suradau New Yorko laikraštį kaip admirolas De Melio su savo šalies laivais drąsiai perplaukė per didžiausią uostą į upę La Plata, per Buenos Aires, Argentinoje, palikdamas prezidento Peixoto armiją šone, apsisoto provincijos sostinėje ir paskelbė savo valdžią Argentinoje. Autoritetai, aprašinėdami tuos atsitikimus, pridėjo, kad tas Admirolas būtų galėjęs nuvykti su tais laivais į tą šalį, kuri būtų kariavusi su Argentina ir ten paskelbęs savo valdžią ir karą prieš savo šalies valdovą Peixoto. Skaiciau tuos žodžius daugelį kartų ir ketinai juos niekad nepamiršti, nes man rodėsi, kad būtų galima tokiu būdu paskelbti karą Rusijai Anglijoje, kuomet ji kariavusi su Anglija ar kokioje kitoje valstybėje.

Po daugelio kitų mąstymų ką veikti karui prasidėjus, 1914 metais visuotiname Lietuvių Seime Brooklyne spalio 3 d. pasiuliau Lietuvai nepriklausomybę. Pasirodė, kad mūsų žmonės negalėjo suprasti ką tas galvojė reikšti ir pasiskyrė mane vieną į komitetą tame reikale veikti, nors vėliau vakare tautininkai, atsisakydavo nuo kitų, paklausė dr. Šliupo, kuris reikalavo tik autonomijos. Seime pasiūlymą tvirt mažų ir nusikraustų tautų organizacija, buvo vėl pavesta tik man vienam. (apie tai mes pakalbėsime kitu sykiu). Susitvėrus New Yorko Tautinei Tarybai advokato Baltraus Yankaus raštinėje iš Petro Vilmončio (Steponaičio), Vincą Arbrazevičiaus iš Ne-

warko, M. J. Viniko, manęs ir dar kelių veikėjų, veikla prasidėjo tuoju ir kas trečią dieną vakarą įvykdavo susirinkimai kogeriausiuose viešose kučiuose, nes nebuvo galima kam nors duoti manyti, kad mes veikiamės ką nors karo metu slapta. Mokėt gavo tik Tarybos sekretorius J. O. Sirvydas, užrašinėdamas protokolus.

Carui nuvirtus nuo sosto 1919 metais, Rusijos atstovų atvyko Bachmetevas. Pasirodė, kad man yra gera progą įteikti jam pareiškimą nuo Tarybos, kad Lietuva jau atsisakė nuo Rusijos ir bus nepriklausoma valstybė. Pranešiau tą pareiškimą ir mūsų Tarybos komitetui, susidedančiam iš Stasio Šimkaus, K. Račkausko ir Vilmončio, pasiūkusiems Bachmetevą ir jam įteikusi raštą, mano sumanytą. Tik galia, kad tas komitetas mėgino tą raštą savaip pataisyti ir Bachmetevas liepė jam jį taisyti. Tokiu elgesiu komitetas praleido progą jį vėl jam įteikti.

Amerikai įėjus į karą, kaip valdininkas, negalėjau ilgai būti pirmininku ir sekretoriumi Tautų Lygoje, kur nuolat Indijos, Irlandijos, Skotlandijos ir Pietinės Afrikos atstovai nemandagiai kritikavo Amerikos tautininkę Angliją, nes, kaip visi Amerikos valdininkai, aš buvau slaptos policijos nariu. Tuomet gretai su organizavau Estų, Latvių, Lietuvių ir Ukrainiečių Lygą, prieš kurią Britai neturėjo nieko priešingo. Bet, nežiurint mūsų visai prielankiai veiklai, iš tautininkų pusės nesimatė jokių pasižadėjimų duoti kokiom nors šalims nepriklausomybę, kaip tik Lenkijai ir Čekoslovakijai. Pianistas Ignas Paderewskis nuolat lankėsi Baltuose Rumuose, nes Prezidento viena dukterė mokinosi groti tuo instrumentu. Lenkai gavo apie šimtą milijonų dolerių vertės ginklų ir kitokių reikmenų.

Lenkijos atstovas, einant oficialiam pasitarimam su kitais N. Yorko miesto komiteto nariais kaip pasitiktį Serbijos atstovą, klausiau kaip eiti: "gal reikėtų eiti iš eilės pagal šalių didumą". Aš jam tokiame sumanymui pritariau, tik jis nedrąsiai vėl pareiškė: "kokia šalis gali būti didžiausia".

Aš nudaviau nežinančių ir tą patį klausimą daviau jam. Jis vėl atsiliepia nedrąsiai, kad Lenkija yra didesnė už kitas. Tuomet aš išsiėmiau iš kišenės lenkų propagandos žemėlapi, kuriame Lietuva parodoma nuo Baltijos iki Juodųjų marių, o Lenkija parodoma apie dešimt sykių mažesnė. Jie, matomai, norėjo parodyti kaip didelė bus Lenkija, kuomet ji turės Lietuvą, Latviją ir Estiją, su kitų kaimyninių šalių dalimis. Tuomet, jie tikrino, ji galės pati viena apsieiti ir gražiai sugyventi su alijantais.

Lenkų veikėjai buvo pasiūlyę manė pas save pietauti ir tuomi dažnoti kur eis lietuviai po karui. Jie pabalo, kuomet aš pasakiau, kad Lietuva bus nepriklausoma. Jie nenorėjo apie tai girdėti. Nesulaukiant jokių prižadų Lietuvai po karo, nors nuolat palaikėme glaudžius sątykius su senatoriais, įtekingomis Amerikos organizacijomis ir pavieniais įtekingais žmonėmis. Tada nutariau panaudoti Pietinės Amerikos respublikų revoliucijų tiesią, kurią įsitėmijau prieš 20 metų ir ketinai neužmiršti kada ateis laikas ją sunaudoti Lietuvos laivui. Kuomet aš savo planą pasiūliau, mūsų Tarybai, ji manė, kad aš esu netekęs proto. Tik pasikalbėjus su kiekvienu atskirai, jie suprato kame reikalas ir visus trečdalis balsavo už mano sumanytą.

Bet to dar nebuvo gana, dar reikėjo gauti katalikų srovės pritarimą, nes, pagal pažadėjimą Washingtonui, visi tauta turėjo veikti išvien. Todėl mes su katalikais užlaimė Informacijos raštinę Washingtono ir kas mėnuo mūsų Taryba laikė posėdžius su katalikų Taryba New Yorko. Jie sakydavo, kad mes turėjome generolus savo pusėje, bet jie turėjo armiją. Ir taip už poros savaitių mes susirinkome viešbutyje Waldorf Astoria abiejų srovių atstovai. Kuomet jie išgirdo mūsų planą paskelbti Lietuvos nepriklausomybę Washingtono, jie manė, kad mes ketiname Lietuvos valdžią paimti į savo rankas. Kun. Kemešis mušėsi į krutinę ir tvirtino, kad mes tai galėsim įvykdyti tik peržengę per jo negyvą kuną. Jie buvo taip įsikarščiavę, kad nebuvo galima gauti progą pakalbėti apie tai šalta. Čia buvo kaltos abi pusės, ne-

suprasdamos kaip brangus buvo laikas, nes karas ėjo prie užbaigos. Bet visgi po susirinkimų aš galėjau įtikinti kun. Kemešį ir kitus, kad mes, išskiriant inž. Tamą Naruševičių, į Lietuvą neketiname grįžti tuoju. Sakiau jiems, kad už mėnesio laiko mes vėl susirinkime ir vienas balsai nutarsime, kad po karo Lietuva turi būti nepriklausoma.

Už mėnesio laiko susirinkę jau visi balsavome, kad reikia tuoju pradėti darbą. Nuo trečdienio iki šeštadienio vėlaus vakaro buvo parašyta:

- 1) Nepriklausomybės pareiškimas;
- 2) Provizionalė Lietuvos konstitucija;
- 3) Prašymas alijantų pripažinti Lietuvos nepriklausomybę DE JURE;
- 4) Prašymas priimti į alijantų eiles;
- 5) Karo paskelbimas Vokietijai;
- 6) Prašymas paskolos;
- 7) Išrinkimas Lietuvos provizionalės valdžios.

Netikėtai buvau išrinktas ir aš į tą valdžią drauge su Tamu Naruševičium, dr. Jonu Šliupu ir kun. Jonu Žilium. Tą patį vakarą mes keturi turėjome išvykti į Washingtoną ir pirmadienį atsilankyti į State Departamentą paskelbti Lietuvos nepriklausomybę su Amerikos valdžios pagalba.

Budamas Amerikos valdininku, aš atsiradau keblame padėjime, nes beveik visi New Yorko uosto laiviniai laikraštinkai mane gerai pažinojo ir būtų savo aprašymais mane į padanges kėlę, ko aš visai nenorėjau. Aš jiems nuolat duodavau medžiagą jų straipsniams. Nutariau pasiūlyti tik kalbėtoju, o kiti trys, kurie su manim buvo Washingtono, turėjo atlikti kitas užduotis. Už kelių dienų visi trys sugrįžo be jokio paskelbimo. Kuomet aš jų paklausiau kas atsitiko, jie nenorėjo nei kalbėti, jie nežinojo kur buvo palikę savo visus dokumentus. Dr. Šliupas sakė, kad, je liko kokioje tai raštinėje, kur juos buvo nuvedęs profesorius Milleris, kurį jie pakvietė kaip garbės svečią į mūsų veiklę vakarienių porą dienų vėliau.

Kada aš jų paklausiau ar jie žinojo, kas yra Milleris ir kad jis priklauso lenkų raštinei ir eina tulas slapas pareiškis Lenkijai? Jie teisinosi, kad apie tai nežinojo ir kad

iš mūsų Informacijos Raštinės Washingtono advokatas Mastauskas, iš Chicago, juos puvėdė pas Millerį. Vakarienių metu New Yorko profesorius Milleris turėjo būti priimtas kaip garbės svečias ir sėdėjo, mano dešinėje pusėje. Aš budamas vakaro vedėju daviau jam kalbėti užtektinai. Jis savo kalboje išniekino mūsų tautą kiek tik galėjo, nurodė, kad mes neturime didios reikalus, neturime architektų, rašėjų, inžinierių ir tt. Aš jam atsakiau į visus užmetimus ir pareiškiau, kad jis įleidė visus susirinkusius ir visą tautą, nežiurint kad jis buvo mūsų garbės svečias ir paprašiau jį išeiti iš mūsų susirinkimo.

Kaip jis nubovino mūsų komitetą Washingtono su savo pakvietimu mus dalyvauti tautų nepriklausomybės paskelbime Philadelphiaje, kuris neturėjo mažiausios reikšmės, jam čia nepasisekė taip gerai. Visgi aš paprašiau Tamą Naruševičių ten būti, jei jam bus paranku. Ten pribuvo jis ir dr. Jonas Šliupas, bet nebuvo jokio ypatingo reikalo.

Už poros dienų aš perskaitęs New York Times nustebeu, kad profesorius Masarikas paskelbė Washingtono Čekoslovakijos nepriklausomybę pagal mano sumanytą planą, ir, skaitant, mačiau žodžius imtus iš mūsų paruoštų dokumentų. Pirm to Masarikas nei nesapnavo ir nebuvo kada nors girdėjęs apie tokį šalies nepriklausomybės paskelbimą svetimos šalies sostinėje. Jei jis būtų apie žinojęs, būtų daug pirmiau paskelbęs. Tai tokiu būdu mūsų planą paskelbti Lietuvos nepriklausomybę Washingtono ne sunaudojus, su pagalba Chicago pono Mastausko ir lenkų nauda išniepinėjusio prof. Millerio. Tokiu tai būdu Mastauskas, katalikų srovės ištikimas žmogus, patarnavo Lietuvai ir savo tautai.

Dėl šios priežasties Lietuva nustojo viso to, ką gavo Lenkija ir Čekoslovakija, kaip alijantų talkininkės, viena iš jų turėjo būti Lietuva. Apie tai daviau ilgąją raportą Čekoslovakijos konsului New Yorko. Vėliau, panašiam reikalui atėjus, aš suradau kelius apsieiti be katalikų srovės atstovų mūsų Washingtono Informacijos Raštinėje, išskyrus vieną, kurį nuolat rėdavo iš tikimui.

MES GRAŽIAI PIKNIKAVOM

Detroit, Mich. — Stropiai ruošiamės piknikui, gegužinei, posėdžiavom, pareigomis skirstėmės, o svarbiausia, visi rūpinomės, kad būtų graži diena. Štai tik savaitė beliko. Oras šaltas, lynoja, niekas nevažiuos. Net ir optimistui ardotė, kad per savaitę oras nepasikeis, nepagerės. Na, atėjo ir birželio 5 diena. Saulutė šildė aš pat ryto, malonu visiems pabuti lauke. O kodėl nepavažiuoti į pikniką, juk tai vienas iš pirmųjų. Taigi rengėjams pavyko. Džiugu. Bet kad galėjo, ir, pasakysiu, turėjo daugiau narių atvažiuoti, tai irgi aišku. Gal be reikalo vengiat savų pareigimų. Nemanau, kad būtumėt taip užsiėmę. Tenka paabejoti ir geresniu jusu to sekma-dienio popietės išnaudojimu. Tomis mažomis išlaidomis būtų parėmę visų SLA narių gražius bei naudingus darbus, jau neskaitant to, kad nedalyvaudami aktyviau SLA veikloje, nepažįstate savo kuopos narių, ir dažnai pradedate atitraukti nuo lietuviškos veiklos. Tai ne mano asmeniškios mintys, bet daugės-

nio gegužinėj dalyvavusių narių pašnekėsių išvados.

Visos rengimo komisijos vardu tariau nuoširdų ačiū atsilankiusiems nariams ir svečiams bei parėmusiems šią mūsų gražią gegužinę. Ta pačia proga noriu atskirai padėkoti kaimyninių vietovių kanadiečiams, kurie gyvendami paskirose vietovėse atokliau nuo lietuviškos aplinkos daugiau jus pasiilgsta ir laibiau vertina.

Iš šio pikniko-gegužinės turėjome ir pajamų. Visą apyskaitą jus išgirsite iš pareigūnų sekančiam susirinkime, kuris įvyks liepos 3 dieną 10 valandą ryto. Paskutinieji keli mėnesiai buvo skaudūs SLA 352 kuopai, nes netekome net 4 narių: Onos Bielenės, Mykolo Artmono, Vincą Žukausko ir Jono Jasiukevičiaus. Iš jų M. Artmonas atsisakė taip staigiai, vos savaitę pasigėję. Jie visi iš mūsų tarpo atsisakė jau amžinai. Visi jie mums buvo vienodai brangūs. Išėkitės ramybėje!

Ignas Kaunelis.

LIETUVIŲ RADIOJO PROGRAMOS AMERIKOJE

Sekančios radijo stotys duoda naudingų žinių 70 m. SLA Sukaktuvinio Vajaus reikalais. Klausykite nurodytomis valandomis.

BOSTON, MASS. Laisvės Varpas, Vedėjas Petras Višnis. 31 Bunker Ave., Brockton, Mass. Tel. BRoklyn 8-1159-R. WBMS — 1090 k. Sekmadieniais 12:30—1:00 val. p. p.

NEW YORK-BROOKLYN. Radijo Draugija įsteigta 1928 m. Vedėjas Juozas Ginkus, 495 Grand St., Brooklyn 11, N. Y. EV 4-9293. Pranešėjas Juozas Valakas. WWRL — 1600 k. Girdima šeštadieniais 1:30—2:00 val. po pietų.

DETROIT, MICH. Lithuanian Melodies, Ved. Ralph Valatka. 15756 Lesure Ave., Detroit 27, Mich. Broadway 3-2224. WPAG (Ann Arbor) 1050 k. Sekmadieniais 1:00-1:30 p. p.

NEW YORK — NEW JERSEY. Lietuvos Atsiminimai. Vedėjas Jack Stukas. 1264 White St., Hillside, N. J. Tel. Waverly 6-3325. WEVD — 1330 k. 97.9 meg. Šeštadieniais 4:30-5:30 p. p.

PITTSBURGH, PA. Vedėjai Povilas ir Gertruda Dargial. 110 The Boulevard, Pittsburgh, Pa. WPIT — 730 k. Sekmadieniais 12:30—1:00 val. p. p.

PITTSBURGH, PA. Lithuanian Melody Hour. Vedėjai J. Macelina ir adv. Thomas E. Mack. 466 S. Main St., Pittston, Pa. WPTS — 1540 k. Sekmadieniais 10:30—11:00 ryte.

WATERBURY, CONN. Vedėjas Dr. M. J. Colney. 148 Grand St., Waterbury, Conn. Tel. 3-4747. WWCO — 1240 k. Šeštadieniais 6:30—7:30 val. vakare.

WILKES BARRE, PA. Vedėjas Adv. J. Verbalis. 500 Bennet Bldg., Wilkes Barre, Pa. WLK — 980 k. Sekmadieniais 12:05—12:30 val. p. p.

CHICAGO, ILL. Margutis. Vedėja L. Vanagaitienė. 6755 S. Western Ave., Chicago, Ill. WHFC — 1450 k. Kasdien r.15—10:00 val. vak. Sekmadieniais 1:00—2:15 val. p. p. Ketvirtadieniais pridėtinė valanda 7:00—8:00 vakare.

Amerikos Lietuvių Veikla

New York, N. Y.

SLA Sekretorius Buvo Išvykęs su Organizacijos Reikalais

Praeitais savaitės penktadienio rytė, birželio 24 dieną S. L. A sekretorius dr. M. J. Viničkas buvo išvykęs su organizacijos reikalais. Jis aplankė Baltimorę, Washingtoną ir Pittsburghą, kur tarėsi su Apdraudos Departamentų pareigūnais apie naujuosius patvarkymus fraternalėms organizacijoms ir kitais klausimais, susijusiais su fraternalių organizacijų veikla bei naujųjų įstatymų leidimu.

Sugrįžo birželio 29 dieną patenkintas, kad turėjo progą pasimatyti ir pasikalbėti su Pensilvanijos Apdraudos Departamento naujuoju komisijonierium, kurio žinioje yra visos fraternalės organizacijos. Pagal sekretoriaus pareikšimą, naujasis komisijonierius yra draugiško būdo žmogus ir su juo pasikalbėta tikrai broliškai įvairiais reikalais.

Lankėsi Redakcijoje ir Centre

Trečiadienį, birželio 22 dieną Tėvynės redakcijoje ir centre lankėsi Viktoras Visockis, Susivienijimo pirmo apskrčio sekretorius, 23 kuopos organizatoriai ir energingas veikėjas, daugmetis Tėvynės bendradarbis, iš Shenandoah, Pa. Jis atvyko New Yorkan pavišėti pas savo senus draugus, apsisito pas žymų veikėją ir knygos "Angliakasių Atsiminimai" autorių Praną Lavinską, tai jo lydimas pirmą kartą aplankė savo organizacijos organo redakciją ir centrą. Budamas centre, jis su sekretorium Viniču atliko ir kitus reikalus, susijusius su jo 23 kuopa.

Su retu svečiu, kuris pirmą kartą aplankė redakciją, mažiausiai pasikalbėta organizacijos reikalais, ypatingai dabar einančio vėjus naujų narių gavimui. Brolis Visockis pasiėmė įsirašymo aplikacijų ir pažadėjo ryžtingai padirbėti ir gauti naujų narių 23 kuopai. Geriausio pesisekimo broli Visocki.

SLA 126 KUOPOS SUSIRINKIMAS

— bus penktadienį, liepos (July) 8 d., 307 West 30th St., New York. Pradžią lygiai 8 val. vak. Nariai prašomi nesivėluoti.

Sekr. PIJUS BUKŠNAITIS

Niagara Falls, N. Y.

Suvažiuos Daug Lietuvių

Liepos mėn 2 ir 3 dienomis čia įvyks Niagaros pusiasalio lietuvių šventė, į kurią suvažiuos daug lietuvių iš įvairių vietovių Kanados ir Amerikos.

Bus didelė ir turininga programa, prasidės 2 valandą po pietų, o 6 valandą vakare, St. Stephens Hall, Main Street East ir Port Robinson Road kampas, Welland, bus suvaidinta Čiurlionies operetė "Kuprotas Oželis". Šokiams gros geras orkestras.

Kanados ir Amerikos jaunimas kviečiamas dalyvauti šioje šventėje ir linksmai praleisti laiką.

Koresp.

Brooklyn, N. Y.

SKAUTISKA PADEKA

New Yorko skautai-skautės ir tėvų rėmėjų komitetas dėkoja už aukas.

Aukojo po \$25.00 kun. kleb. N. Pakalnis ir prek. J. P. Ginkus; po \$10.00 — Akademinis Tautinių Korp. Samburis, A. Kaunas, K. Frankas, V. Četėnienė, J. Valaitis (iš Great Neck); M. Sutkevičius; \$6.00 A. J. Gudaitis; po \$5.00 — B. J. Sidzikauskas, E. N. akas, V. Ananjevas, A. ir J. Simučiai, P. Matekunas, A. Grigaitis, P. Legeckis, A. Vasiliauskienė, V. Beleckas, V. Sidzikauskas, V. Kanauka, M. Mikalauskas, A. Vizbara, J. Alyta, B. Bobelis, L. ir A. Markevičiai, A. Jonikas, J. Janulevičienė, E. Senkus; \$4.00 V. Gobižas; po \$3.00 — J. Valaitis, B. Navickienė, V. Eidukevičius, K. Siliunas, P. J. Montvila, J. Sirusas, E. Četėnienė, E. ir S. Čiurliai, A. Rventas; po \$1.00 — I. Gasiunas, V. Gerulaitis, P. Narvydas, E. ir V. Kalpavičiai, V. Klėgis, P. Dagys.

Vėjus yra tesiamas iki skaučių-skautų stovyklos, kuri š. m. bus New Yorko apylinkėse ir mieliems skautijos bičiuliams bus greit ir lengvai pasiekiamas pasisvečiuoti skautiškoje šeimoje ir gražioje gamtos aplinkumoje. Vajaus išdėtinio adresas: S. J. Gudas, 504 Wilson Avenue, Brooklyn 21, N. Y. Telefonas GL 6-5913.

Tėvų Rėmėjų Komitetas ir Skautų-Skaučių Vietininkijos.

Worcester, Mass.

Susirgo Antanas Kriaučialis

Birželio 21 dieną rimtai susirgo plačiai žinomas vietos veikėjas Antanas Kriaučialis. Nakties metu buvo išvežtas į miesto ligoninę. Ligos priežastis dar nenustatyta. Lėkėtina jam greitai pasveikti.

Pas Mus Atostogos

Su pirma savaitė liepos visos drataunės ir kitos didesnės dirbtuvės užsidaro dviem savaitėms atostogų. Gerai žmonėms, jie gaus pilną užmokestį ir galės pilsisėti.

Metinė Gegužinė

Lietuvai Remti Draugijos Centras rengia gegužinę-pikniką sekmadienį, liepos 10 dieną, Babrausko ukyje, Leicester, Mass. Toj pačioj vietoj yra šaukiamas Centro Valdybos susirinkimas pirmą valandą po pietų. Prašomi visi valdybos nariai būti laiku.

Visi sąmoningi lietuviai, leidami atostogas, nepamirškite ir mūsų tautos reikalų. Prašome skaitlingai atsilankyti į gegužinę ir paremti lietuvišką reikalą.

J. K. S.

Lietuviško Radio Piknikai

Lietuviško radio piknikai šiais metais įvyks sekančiose vietose:

Liepos 10 dieną, sekmadienį, šv. Mykolo lietuvių parapijos sode, 15 East 23-rd Street, Bayonne, N. J. Ruošia "Rutos" Radio Rėmėjų Klubas.

Rugsėjo 11 dieną, sekmadienį, Royal Gardens Parke, 990 E. Hazelwood Avenue, Rahway, N. J. Ruošia "Lietuvos Atsiminimų" radijas.

Rugpjūčio 7 dieną, sekmadienį, National Hall and Park, 65-th Street and 38-th Avenue, Woodside, L. I.

Piknikų pradžia 1 valandą po pietų. Šokiai prasidės 4:30 valandą po pietų. Programa nuo 5:30 valandą po pietų.

Rengėjai prašo New Jersey ir New Yorko valstijose gyvenančių lietuvių nepamiršti piknikų datas, juose dalyvauti ir linksmai praleisti sekmadienius.

Koresp.

Californijoje Malonu Gyventi
Suteikia informacijas ir patarimus namus įsigyti. Charles Luksis ir bendradarbiai: B. Budriunas ir P. V. Raulinaitis. Kreiptis į: LITHUANIAN REALTY CO.
3502 W. Pico Blvd., Los Angeles 19, Cal. RE. 5-8278

Tel. STagg 2-5043

Matthew P. Ballas (BIELEAUSKAS)
FUNERAL HOME
AL. BALTRUNAS-BALTON
Relikv. Vėdėjas
660 Grand Street
Brooklyn, N. Y.
NOTARY PUBLIC

SHALINS

(Shalinskas)
FUNERAL HOME
84-02 Jamaica Ave.
(at Forest Parkway Station)
Woodhaven, N. Y.

Suteikiam garbingas laidotuves. Kopyčias suteikiame nemokamai visose dalyse.

Laidotuvių Direktorai:
F. W. SHALINS IR J. B. SHALINS
Tel. Virginia 7-4499

Prašo Affidavit of Support

Viena jauna lietuvių šeima, gyvenanti Anglijoje galėtų greitai atvykti į Jungtines Amerikos Valstybes, bet neturi Affidavit of Support. Tai Aleksas Gruzinskas, gimęs 1924 m. balandžio 24 dieną Žeimeliuose, Lietuvoje. Jo žmona Rose Iris Gruzinskas, gimusi 1927 m. birželio 8 dieną Birmingame, Anglijoje ir duklė Audrey Wendy Mary, gimusi 1950 m. kovo 7 dieną Walsall Staffs, Anglijoje.

Tai yra sveika, darbšti ir gerą vardą turinti šeima, dirbtų bet kurį darbą Amerikoje. Aleksas Grudzinskas dabar dirba plieno fabrike.

Prašome Amerikos lietuvių padėti tai šeimai atvykti į šį kraštą. Apsisprendę sudaryti tai šeimai Affidavit of Support, prašome kreiptis į BALFo Centrą, 105 Grand Street, Brooklyn, N. Y.

BALFas.

LABAI PRAŠAU NEDEGINTI

Spaudoje randame vis daugiau ir daugiau žinių apie istorinės medžiagos sunaikinimus. Seniau vienas laikraštis paskelbė, kaip vieno žymiausių veikėjų archyvas buvo parduotas makulaturai, kitas — kaip vienas asmuo besikraustydamas spaudą paliko jėloje, kaip kitas didelį laikračių rinkinį sudegino... Be to, daugelis veikėjų žodžių papasakojo, kaip sunaikinti organizacijų archyvai, knygos ir kita brangi istorinė medžiaga.

Labai prašau jokių būdu nenaikinti istorinės medžiagos. Naikinant daromas didelės nusikalstamos darbas prieš tautą, jos mokslą, jos kultūrą. Kiekvieną archyvinį lapelį, kiekvieną knygą ar laikraštį ir kiekvieną muziejinių dalykų siųskite Pasaulio Lietuvių Archyviui, 2601 W. Marquette Road, Chicago 29, Illinois, U. S. A.

Vincentas Liulevičius, PAL direktorius.

SLA Pagalbos Ranka

Savaitinė atskaita išmokėtų pomirtinių ir ligoje pašalpų

Čekiai Išrašyti ir Pasiųsti Susivienijimo Lietuvių Amerikoje Prezidento ir Išdėtinio Pasirašymui
Birželio 25 Dieną, 1955 Metų

Išmokėtos pomirtinės

LEOKADIJA LUKOSEVICIENE, 23 kp., Shenandoah, Pa., gimus gruodžio 9, 1879 m., Lietuvoje. Prie SLA prisirašė balandžio 19, 1904 m., mirė gegužės 29, 1955 m. Velionės dukterei, Josephine Gilbert, pomirtinės išmokėta \$150.00

MARIE MILUNAITIENE, 64 kp., Baltimore, Md., gimus spalio 6, 1901 m., Baltimore, Md. Prie SLA prisirašė birželio 7, 1929 m., mirė gegužės 20, 1955 m. Velionės seseračiai, Sonia Roberts, pomirtinės išmokėta \$300.00

PRANAS RAČKAUSKAS, 75 kp., Los Angeles, Cal., gimęs lapkričio 21, 1892 m., Lietuvoje. Prie SLA prisirašė kovo 3, 1914 m., mirė balandžio 25, 1955 m. Velionio žmonai, Onai Račkauskienei, pomirtinės išmokėta \$150.00

JONAS MILAŠIUS, 77 kp., Rockford, Ill., gimęs gruodžio 11, 1874 m., Raseinių apskr., Lietuvoje. Prie SLA prisirašė rugpjūčio 1, 1914 m., mirė sausio 10, 1955 m. Velionio sunui, John J. Miller, Jr., pomirtinės išmokėta \$269.00

STANLEY ZWINKLIS, 185 kp., E. Chicago, Ind., gimęs liepos 30, 1910 m., E. Chicago, Ind. Prie SLA prisirašė birželio 8, 1950 m., mirė gegužės 11, 1955 m. Velionio žmonai, Grace Zwinklis, pomirtinės išmokėta \$500.00

KAROLIS KUPREVICIUS, 198 kp., Akron, Ohio, gimęs kovo 15, 1895 m., Lietuvoje. Prie SLA prisirašė vasario 11, 1940 m., mirė gegužės 29, 1955 m. Velionio pomireinė išmokėta Kazei Vaiveckienei \$250.00

ANTANAS TAMOŠAITIS, 274 kp., Spring Valley, Ill., gimęs rugsėjo 29, 1875 m., Lietuvoje. Prie SLA prisirašė balandžio 8, 1923 m., mirė rugsėjo 15, 1954 m. Velionio sunui, Antanui Tamošaičiui, pomirtinės išmokėta \$140.00

ANTANAS BERNOTAS, 284 kp., Gary, Ind., gimęs birželio 1, 1892 m., Raseinių apskr., Lietuvoje. Prie SLA prisirašė birželio 6, 1915 m., mirė birželio 5, 1955 m. Velionio žmonai, Elzbietai Bernotas, pomirtinės išmokėta \$150.00

MOTIEJUS ARTMONAS, 352 kp., Detroit, Mich., gimęs gegužės 30, 1889 m., Lietuvoje. Prie SLA prisirašė sausio 4, 1931 m., mirė bal. 26, 1955 m. Velionio žmonai, Josephine Artmon, pomirtinės išmokėta \$150.00

Viso \$2,059.00
Nuo pradžios šių metų bendrai viso \$66,970.03

Išmokėtos ligoje pašalpos

V. KENTRIENE, 16 kp., Harrisburg, Ill., Sirgo 6 sav. ir 4 d. \$64.00
I. GINTIS, 60 kp., Grand Rapids, Mich., Sirgo 3 s. ir 2 d. 15.50
M. MILUNAITIENE, 64 kp., Baltimore, Md., Sirgo 8 s. 36.00
A. JOHNSON, 68 kp., Lee Park, Pa., Sirgo 8 s. 72.00
J. GUOKAS, 77 kp., Rockford, Ill., Sirgo 8 s. 49.50
A. LATVAS, 104 kp., Pittsburgh, Pa., Sirgo 4 s. 12.00
J. PLIPIAVICIUS, 126 kp., New York, N. Y., Sirgo 8 s. 72.00
F. VASILIUS, 129 kp., Chicago, Ill., Sirgo 8 s. 36.00
V. ZALIS, 157 kp., Youngstown, Ohio, Sirgo 8 s. 72.00
A. ZEMAITAITIS, 196 kp., Chicago, Ill., Sirgo 1 s. ir 1 d. 14.00
A. ZEMAITAITIS, 196 kp., Chicago, Ill., Sirgo 5 s. 47.00
M. VAINORIUS, 211 kp., Mahanoy City, Pa., Sirgo 8 s. 36.00
J. DRAUGELIS, 212 kp., Kenosha, Wis., Sirgo 2 s. ir 4 d. 16.00
P. JONAITIENE, 299 kp., Rumford, Me., Sirgo 8 s. 36.00
O. ALENSKIENE, 299 kp., Rumford, Me., Sirgo 4 s. 12.00
A. ILJASEVICIUS, 352 kp., Detroit, Mich., Sirgo 2 s. ir 1 d. 26.00

Viso \$616.00
Nuo pradžios šių metų bendrai viso \$12,962.50
M. J. VINIKAS,
SLA Sekretorius

VADOVAS Į SVEIKATĄ

Geresniam sveikatos išlaikymui nauja knyga BUKITE SVEIKI

kurią parašė ir išleido Dr. Steponas Biežis SLA Doktoras Kvotėjas. Šioje knygoje aprašoma supaprastu lietuvių kalba svarbieji sveikatos išlaikymo dėsni: kaip būti sveiku ir ilgai gyventi.

Ši svarbi knyga privalo rasti kiekvienoje lietuvių šeimoje. Kaina tik 2 doleriai su prisitintu. Tuojau užsisakykite. Antra laida, iliustruota daugeliu atvaizdų.

Užsakymus siuskite knygos autoriui:

DR. S. BIEŽIS,

3148 W. 63rd St.,

Telefonas Republic 7-7868

Chicago 29, Ill.

Jei myli Lietuvą ir jos istoriją, domiesi pasaulio karine padėtimi, mėgsti geras iliustracijas ir įėjai lengvai skaitomų, bei įdomių beletristikos kūrinių, o svarbiausia, nori būti gerai informuotas, išsirašyk **KARĮ**. Išsirašyk bent vieną **KARIO** egzempliorių susipažinti. **KARYS** yra nepartinis lietuvių patriotų, iliustruotas mėnesinis žurnalas. Kartą pradėjęs jį skaityti lauksi jo kiekvieno naujo numerio su pasiilgimu. Rašyk:

KARYS

680 Bushwick Ave., Brooklyn 21, N. Y.

Gausi vieną egzempliorių nemokamai.

Prenumeratos mokeskis metams tik \$5.00.

JOHN NACHTEN & CO.

ESTABLISHED 1883, INSURANCE
1903 Insurance Exchange, Chicago, Illinois

S E J A

Tautinės demokratinės minties laikraštis.

SEJA rašo visuomeniniams, kultūriniais, politiniais, Lietuvos laisvinimo ir kitais aktualiais klausimais.
SEJA daug rašo apie SLA veiklą: apie jos veikėjus, vėjus ir t.t.
SEJA taip pat rašo jaunimo bei studentų reikalais. Yra specialus skyrius "Vivat Academia".
SEJA 12 puslapių mėnesinis laikraštis eina jau trečius metus.
SEJA metams kainuoja tik \$2.00. Pusel metui — \$1.00.

Rašykite šiuo adresu:

ū SEJA, c/o Mr. J. Urbelis,

107 N. 20th Ave., Melrose Park, Illinois.

"AMERIKOS LIETUVIS"

Savaitinis nepartinis laikraštis tarnauja visiems JAV lietuviams
Metinė prenumerata Amerikoje \$3.00; Užsienio \$4.00
Pusmetinė prenumerata: Amerikoje \$2.00; Užsieny \$2.50
Dvejų metų prenumerata Amerikoje \$5.00; Užsieny \$6.00
Siunčiam atskirus numerius susipažinimui nemokamai
"AMERIKOS LIETUVIO" Redakcija - Administracija
14 Vernon Street, Worcester, Mass.

Kas nori skaityti su jokia partija, nesurištą laikraštį ir išgirsti objektyvų lietuvišką žodį visais svarbiais klausimais, tas skaity 8-10 puslapių savaitraštį

NEPRIKLAUSOMĄ LIETUVĄ

"NEPRIKLAUSOMĄ LIETUVĄ" turi daug rimtų bendradarbių visuose kontinentuose ir duoda daug žinių iš lietuviškosios bendruomenės ir visos žmonijos gyvenimo srities.
PRENUMERATA: metams visur 6 dol., visose Amerikosose 5.50, Kanadoje — 5 doleriai, Už laikraštį galima mokėti dalimis — pusmečiui, ketvirtimui ir nuo to kaina nekinta.
NAUJAI ATVYKĘ "NEPRIKLAUSOMĄ LIETUVĄ" gauna bėgan ligi jie gauna darbą ir užsidirba.

ADRESAS: "NEPRIKLAUSOMĄ LIETUVĄ",
7722 George St., Ville Lasalle, Montreal, P. Q., Canada.

LENGVAS BUDAS IŠMOKT ANGLISKAI

Naujas, pagerintas anglų kalbos vadovėlis, su trumpa gramatika, su visokių daiktų, užsiėmimų, gyvulių, paukščių, žuvų, vabzdžių, medžių ir gėlių pavadinimais. Be to, čia telpa visokie praktiški pasikalbėjimai ieškant darbo, važiuojant geležkeliu, prie darbo, arba nuėjus pas siuvėją, pas kurpių, pas daktarą, lošiant kortomis, nuėjus krautuvėn ir tt.
Parodyta kaip kiekvienas žodis rašomas lietuviškai ir angliškai, ir kaip jis anglų tariamas. Yra lengvų pasiskaitymų ir viskas paaiškinta lietuviškai.

Kaina 75 Centai

Užsisakant adresuoti:

KELEIVIS

636 Broadway,

So. Boston 27, Mass.

NAUJIENOS

Pirmas ir geriausias lietuvių dienraštis Amerikoje

NAUJIENOS turi savo korespondentus kiekvienoje didesnioje Amerikos lietuvių kolonijoje ir įvairiose Europos bei Pietų Amerikos valstybėse.

NAUJIENOS spausdina vėliausias, tiksliausias ir įdomiausias žinias iš lietuvių ir kitų tautų gyvenimo.

NAUJIENOS spausdina svarbesnius lietuvių gyvenimo reikalus lietuviškus straipsnius ir "Kritikos bei polemikos" skyriuje leidžia visiems pareikšti savo nuomonę.

NAUJIENU prenumerata yra tokia: JAV ir Kanadoje — \$9.00 metams, \$5.00 — pusel metų. Kitose valstybėse — \$11.00 metams, \$5.50 — pusel metų. Chicagoje — \$10.00 metams, \$5.50 — pusel metų.

NAUJIENAS gaukite, jei pasiųsite čekį arba Money Orderį tokiu adresu:

NAUJIENOS

1739 South Halsted Street, Chicago 8, Illinois

SLA Vasarnamis

ATLANTIC CITY, N. J.

128 S. Maine Ave. (Boardwalk at Oriental Ave.) Tel. 5-9963

Atidarytas vasaros sezonui nuo BIRŽELIO 15 d. SLA narių, jų šeimų ir draugų poilsiui, atostogoms ir sveikatos pataisymo tikslams.

Moderniškai įrengti kambariai, dvi moderninės virtuvės, kuriomis gali naudotis svečiai, jei nenori valgyti artimuose ir patogiuose restoranuose. Jūrų maudynės prie pat namo.

Kambarių kainos: Vienam asmeniui \$3 ar \$4 dienai. Dviem asmenim, viena lova \$5 dienai. Dviem asmenim, dvi lovos, \$6 dienai. Pridėtinė lova kambaryje \$2 dienai.

Užsisakykite kambarius iš anksto laišku, arba telefonu.

SLA VASARNAMIS

307 W. 30th St.,

New York 1, N. Y.

Tel. Lackawanna 4-5529